

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: , E-postmøte
Dato: 20.03.2013
Tidspunkt:

Eventuelle spørsmål besvares pr. telefon på: 91328614

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 7/13	Avslått søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter for kjøring mellom fiskehull samt bruk av følgescooter til Eartebealjávri - Geavdnjajávri		2013/1427

Arkivsaksnr: 2013/1427-1

Saksbehandler: Asgeir Kvalvåg Blixgård

Dato: 13.03.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	7/13	20.03.2013

Avslått søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter for kjøring til fiskehull samt bruk av følgescooter til Eartebealjávri - Geavdnjajávri

Forvalters innstilling

Søknaden om dispensasjon til bruk av snøscooter for kjøring til fiskehull samt bruk av følgescooter til Eartebealjávri - Geavdnjajávri avslås. Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 48, jfr. § 77 og forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt. 6.3 j.

Det er lagt til grunn at den omsøkte aktiviteten kan skape presedens for at andre søker på samme grunnlag og skaper en samlet belastning som vil uthule verneformålet. Det er stor sannsynlighet for at flere vil kunne søke på samme grunnlag. Det vises til forskriftens § 3 pkt. 6.3 j. som dreier seg om transport av utstyr og båt til fiske, og ikke transport av fiskere.

Vedtaket begrunnes med at motorferdsel er forbudt i nasjonalparken, og at det ikke er hjemmel i forskriften, for nasjonalparken, til å gi tillatelse til bruk av snøscooter i forbindelse med persontransport på isen. I områder som er vernet i medhold av naturvernloven/naturmangfoldloven er det i de fleste tilfeller strengere regler for motorferdsel enn det som følger av motorferdselloven blant annet for å unngå forstyrrelser av dyrelivet og for at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse med liten grad av teknisk tilrettelegging. Motorisert ferdsel utgjør i tillegg et støyforurensingsproblem. Som følge av dette vil det derfor som hovedregel ikke være aktuelt å åpne for motorisert persontransport innenfor verneområdene.

Det legges også til grunn av man før oppretting av nasjonalparken var svært restriktiv med å gi dispensasjon til kjøring ut på isen. En liberalisering av dispensasjonspraksis i området etter vernet vil i seg selv være en uheldig utvikling.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljøverndepartementet. Klagen sendes gjennom Direktoratet for naturforvaltning som er forberedende klageinstans.

Saksopplysninger

Søknaden

Det vises til tidligere søknad om tillatelse til bruk av snøscooter for transport av fiskeutstyr til Eartebealjávri – Geavdnjajávri. Av uvisse grunner ble søknad om kjøring til fiskehull og bruk av følgescooter avglømt. Tillatelse til bruk av snøscooter fram til stoppskiltet ved Eartebealjávri er innvilget søker i tidligere brev av 11.3.2013. Det søkes nå om kjøring ut på isen fram til fiskehull samt bruk av følgescooter.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjødalen. Fjellreven er en art det skal tas spesiell vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Det er ikke hjemmel i forskriften til å gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med persontransport.

Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Før planarbeidet med Rohkunborri nasjonalpark startet opp var det etablert en praksis at det ble gitt dispensasjon fra motorferdselsloven for å kjøre snøscooter for transport av utstyr for overnatting i forbindelse med fiske på isen på Geavdnjajávri. Dispensasjonen ble gitt til personer med alder over 70 år eller med hjemmel i 5b i motorferdselloven som gjelder funksjonshemmede. Dispensasjonene ble gitt for kjøring etter en bestemt trase fra Altevatt over høydedraget Bihppas og ned til kanten av Eartebealjávri, et vatn som ligger i forlengelsen av Geavdnjajávri i øst. Det ble gitt tillatelse til to turer hvert år per søker fram til Eartebealjávri. Det ble som hovedregel ikke gitt tillatelse til følgescooter.

Når det ble meldt oppstart på planarbeidet med nasjonalparken var dette området opprinnelig ikke med i nasjonalparkplanen (St.melding 62 1991-92). Bardu kommune tok

imidlertid initiativ til at planene ble utvidet slik at Geavdnjávri - Eartebealjávri også ble med i forslaget til nasjonalpark, og nå inngår i nasjonalparken som ble vedtatt i Kgl. res. 25.2.2011. Under planarbeidet var scootertrafikken over Bihppas et tema som ble diskutert. Folk i Bardu var skeptisk til å innlemme Geavdnjávri i nasjonalparkplanen fordi man var redd for å miste denne muligheten for transport til isfiske på Geavdnjávri- Eartebealjávri. I dialogen med brukere under planarbeidet ble det formidlet at dette skulle man finne en løsning på. Dette ble også avklart med Direktoratet for naturforvaltning under planarbeidet, og det ble opprettet et eget punkt i forskriften som gir hjemmel til å tillate bruk av beltekjøretøy på snødekket mark for nødvendig transport for fiske i Geavdnjávri- Eartebealjávri etter trase i henhold til forvaltningsplanen. Det ble også formidlet at det måtte legges opp til en restriktiv praksis når området ble vernet som nasjonalpark.

Forvaltningsplan for nasjonalparken foreligger ennå ikke men vil bli utarbeidet så snart som mulig trolig med oppstart sommeren 2013. I høringsdokumentet for forslaget til nasjonalparken var det en skisse til forvaltningsplan med følgende tekst for dette temaet: *«Forslaget til forskrift for nasjonalparken åpner for at det skal kunne gis dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter på vinterføre for nødvendig transport av båt og utstyr i forbindelse med fiske på Geavdnjávri. Antall dispensasjoner skal begrenses og transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen. Arbeidet med forvaltningsplan skal avklare nærmere hvordan denne aktiviteten skal reguleres. Det skal tas spesielt hensyn til formålet med nasjonalparken og å redusere konflikt med andre brukere».*

Inntil forvaltningsplanen foreligger har forvaltningsmyndigheten i samråd med Bardu kommune, kommet frem til at følgende kriterier kan legges til grunn for å gi tillatelse til bruk av snøscooter for transport av utstyr over Bihppas med hjemmel i § 3 pkt. 6.3 j.

1. Det skal være reell transport av utstyr som er for tungt til å bære (overnatting)
2. Det kan gis tillatelse i perioden 15. mars til og med 1.mai
3. Tillatelsen skal kun gis til de som oppfyller vilkår etter § 5 b i motorferdselsloven
4. Det kan gis tillatelse til 1 tur pr søker
5. Snøskuteren skal kjøres etter bestemt trase som merkes i terrenget frem til kanten av Eartebealjávri og markeres med et stoppskilt. Tillatelsen gjelder ikke for å kjøre ut på isen for å fiske. Medlemmer av Bardu jeger og fiskeforening som skal bo på foreningens hytte kan få tillatelse til å kjøre frem til hytta som ligger ca 1500 m fra stoppskiltet.

Hovedformålet med kjøringen som nå er omsøkt fram til fiskehull er persontransport. Søknaden oppfyller heller ikke kriteriene som er satt i samråd med kommunen. I forskriften står det ellers at: *"Transporten skal skje etter bestemte traseer i henhold til forvaltningsplanen."* Denne traseen vil trolig ikke kunne gå rundt på isen. Søknaden er derfor vurdert etter naturmangfoldloven § 48 som gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å gjøre unntak fra et vernevedtak. Det er to vilkår for å gi dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjon kan gis:

1. Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig
2. Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål

I følge rundskriv fra Direktoratet for naturforvaltning av november 2011 er dette en snever dispensasjonsadgang. Hensynet til verneverdiene skal være overordnet for eksempel næringsinteresser. Dersom det er usikkerhet knyttet til virkningene et tiltak kan ha for naturmiljøet, bør blant annet føre-var-prinsippet tillegges stor vekt. Et vilkår er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene.

Det søkes om å bruke snøscooter for å kjøre fram til fiskehull samt tilatelse til bruk av følgescooter. Denne aktiviteten som følge av en enkel dispensasjon vil trolig ikke påvirke formålet med vernet nevneverdig. Dette området utnyttes mye til friluftsliv, spesielt isfiske på Geavdnjajávri er en tradisjon som har betydning for mange. Det gis årlig rundt 40 dispensasjoner fra motorferdselloven og forskriften for nødvendig transport av fiskeutstyr med snøscooter over Bihppas og ned til vannkanten av Eartebealjávri. I tillegg til disse er det en del folk som kommer til fots over Bihppas langs samme trase.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Praksisen med kriterier som er satt opp i samråd med kommunen legger opp til en mer restriktiv praksis enn det som har vært tilfelle frem til nasjonalparken ble vedtatt. Dette vil føre til en mindre samlet belastning på området. Trolig vil den etablerte praksisen på sikt føre til en utvikling som reduserer motorferdselen i området. Søknaden er vurdert i forhold til påvirkninger på verneformål og verneverdier i nasjonalparken.

Det vurderes slik at kjøringen på isen ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot nasjonalparkens formål med å ta vare på naturverdier. Det er også en del av formålet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Trafikk fra snøscooter kan forstyrre friluftsliv. Scootertrafikken over Bihppas har vært et hjelpemiddel for at folk med funksjonshemminger også kan få oppleve isfiske på Geavdnajávri og nyte friluftslivet her. Transporten kan i så henseende betraktes som en støtte for denne delen av verneformålet. Den innfallsporten som brukes mye av turgåere i denne delen av nasjonalparken går via Stordalen. Transporten vil ikke påvirke friluftslivet her. Transporten vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Den vil være avsluttet før kalvingstiden.

Det vil imidlertid kunne være flere som ønsker å kjøre ut på Eartebealjávri fram til fiskehullet. En tillatelse i medhold av denne søknaden vil i praksis åpne for at flere med dispensasjon etter motorferdselloven kan søke om og få tillatelse til å kjøre ut på isen for å fiske. Føre – var prinsippet legges derfor til grunn for å unngå en utvikling som på sikt skader verneformålet. Det kan skapes presedens som på sikt kan føre til uthuling av verneformålet. Eartebealjávri og Geavdnjajávri er populære fiskevann. Selv om mange årlig har dispensasjon til å kjøre over Bihppas vil de samme trolig ha en forventning om at scooteren parkeres ved ankomst. Det samme vil de som går over fjellet.

Snøscootere som kjører ut på isen vil kunne gi et irritasjonsmoment som for flere vil kunne ødelegge opplevelsen av å være i nasjonalparken, og det enkle friluftsliv. Det er også flere som har med seg motoriserte isbor som er i bruk på isen. Forvaltningsmyndigheten og oppsynet har ved flere tilfeller fått negative tilbakemeldinger på dette fra publikum som finner det upassende. Motoriserte isbor kommer også trolig som et resultat av bruken av snøscooter som gir lettere transport. Praksisen med bruk av dispensasjonstraseen og motoriserte isbor vil bli viktige tema i arbeidet med forvaltningsplanen.

Dette er en ny nasjonalpark og forvaltningsmyndigheten vil være restriktive og forvalte den slik at verneformålet blir opprettholdt. Det er klare føringer på at persontransport ikke er grunnlag for dispensasjon i verneområder.

På grunnlag av denne vurderingen konkluderes det med at søknaden ikke oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 48 til å gi dispensasjon fra et vernevedtak, og søknaden avslås.